

กำแพงศักดิ์ วงศ์นารี. 2553. การตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือใน
จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. ดร. ประสิทธิ์ ประทองศรี, รศ. เพียรศักดิ์ ภักดี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการ
ตลาดนัดโค-กระบือ โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัด
ร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม จำนวน 183 ราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบหลาย
ขั้นตอน ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 -พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test
และ F-test

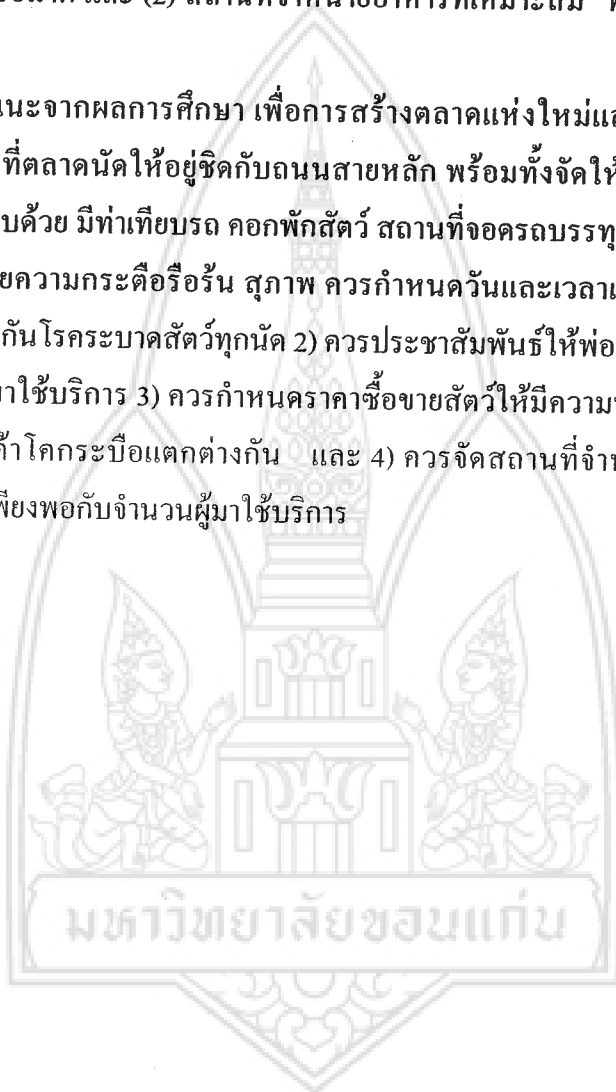
ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ ทั้งหมดเป็นชาย
(ร้อยละ 100.00) อายุเฉลี่ย 50.55 ปี และร้อยละ 72.68 จบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 60.11
ประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้ต่อปีในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดต่อ
ครัวเรือนเฉลี่ย 94,574.58 บาท และ 185,573.96 บาท ตามลำดับ มีประสบการณ์การค้าโคกระบือ
เฉลี่ย 27.23 ปี ร้อยละ 73.78 รวบรวมโคกระบือจากเกษตรกรรายย่อยไปจำหน่าย ทั้งตามตลาดนัด
โค-กระบือ และขายให้เกษตรกรรายย่อยภายในท้องถิ่นอีกด้วย เกษตรกรใช้บริการ เฉลี่ย 3.20 นัด
ต่อเดือน ขายเฉลี่ย 4.60 ตัวต่อนัด โดยร้อยละ 53.00 ได้จ้างรถบรรทุกส่วนตัวในการนำโคกระบือมา
ขาย ต้นทุนการนำโคกระบือมาขายเฉลี่ย 10,744.53 บาทต่อตัว และกระบือเฉลี่ย 14,130.97 บาทต่อ
ตัว ได้กำไรตอบแทนโค 630.51 บาทต่อตัว และกระบือ 613.82 บาทต่อตัวตามลำดับ ส่วนปัญหา
อุปสรรคในการใช้บริการตลาดของเกษตรกร พบว่า ที่มีปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาสภาพพื้นที่ของ
ตลาดในช่วงฤดูฝนไม่เอื้อต่อการใช้บริการ เนื่องจากมีน้ำท่วมขัง ทำให้พื้นที่ขึ้นแฉะ

ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ ได้แก่ 1) ด้าน
สถานที่และการจัดการให้บริการ ได้แก่ (1) สถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือตั้งที่ชัดเจนสาย
หลักที่มีการคมนาคมสะดวก และใกล้ภูมิตำนา (2) การมีท่าเทียบรถบรรทุกส่วนตัวให้บริการอย่าง
เพียงพอ และ (3) การกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการที่เหมาะสม 2) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
ได้แก่ (1) มีผู้จัดการตลาดนัดโค-กระบือที่มีสามารถในการควบคุมการซื้อขายและแก้ไขปัญหาที่
เกิดขึ้นระหว่างการซื้อขายได้เป็นอย่างดี (2) มีการจัดบุคลากรให้บริการในการซื้อขายอย่างเพียงพอ

3) กระบวนการด้านการซื้อขาย ได้แก่ (1) พนักงานและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกตลอดการซื้อขาย (2) การให้บริการในแต่ละขั้นตอนรวดเร็ว (3) มีการบริการฉีควัคซีนควบคุมป้องกันโรคระบาด และ (4) การออกเอกสารสำคัญทางการซื้อขายมีความชัดเจนถูกต้องอ้างอิงทางกฎหมายได้ และ 4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ (1) มีพ่อค้าที่มาซื้อสัตว์จำนวนมากโดยเฉพาะพ่อค้ารายใหญ่ที่มีกำลังซื้อสูง และ (2) สถานที่จำหน่ายอาหารที่เหมาะสม ทั้งราคา คุณภาพ และการบริการที่รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา เพื่อการสร้างตลาดแห่งใหม่และพัฒนาตลาดเดิม ดังนี้

- 1) ควรเลือกสถานที่ตลาดนัดให้อยู่ชิดกับถนนสายหลัก พร้อมทั้งจัดให้บริการอย่างเพียงพอในปัจจัยต่างๆ ประกอบด้วย มีท่าเทียบรถ คอกพักสัตว์ สถานที่จ่อครดบรรทุกสัตว์ พนักงานมีจำนวนเพียงพอบริการด้วยความกระตือรือร้น สุภาพ ควรกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการเหมาะสม มีการฉีควัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ทุกนัด 2) ควรประชาสัมพันธ์ให้พ่อค้าซื้อขายสัตว์รายใหญ่ที่มีกำลังซื้อสูงเข้ามาใช้บริการ 3) ควรกำหนดราคาซื้อขายสัตว์ให้มีความพึงพอใจต่อเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโคกระบือแตกต่างกัน และ 4) ควรจัดสถานที่จำหน่ายอาหารและจัดผู้มาจำหน่ายอาหารให้เพียงพอกับจำนวนผู้มาใช้บริการ

Komponsak Wongnare. 2010. **Decision Making of Farmers on Utilizing the Service of Cattle Market in Changwat Roi Et Khon Kaen and Maha Sarakham.** Master of Science Thesis in Agricultural Extension, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Assoc. Prof. Dr. Prasit Prakongsri,
Assoc. Prof. Piansak Pakdee

ABSTRACT

The aims of this study were to reveal the factors motivating the decision making of farmers on utilizing the service of cattle market in Changwat Roi Et, Khon Kaen, and Maha Sarakham , The analyzed data from 183 samples by multi-stage random sampling using interview schedule during December 2007-November 2008. Data were statistically analyzed using the statistical computer program for appraising the frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t – test, and F- test .

The results were found that all farmers who utilized the service of cattle market were male and had the average age of 50.55 years old. The majority of them were farmers (60.11%) and obtained primary education (72.68%). The average annual on-farm and off - farm cash household income were 94,574.58 and 185,573.96 Baht, respectively. The average experience for cattle trade of farmers was 27.23 years. Majority of them (73.78%) collected the cattle from the small farmers for trading in both cattle market and to the local small farmers by hiring trucks for cattle transportation. The average of monthly service used was 3.20 times with average the number of sold cattle was 4.60 heads per time. The average costs of beef cattle and buffalo for sale were 10,744.53 and 14,130.97 Baht per head, respectively, whereas the average net profit of beef cattle and buffalo were 630.51 and 631.82 Baht per head, respectively. The important problems of farmer on utilizing the service of cattle market were the conditions of market during the rainy season due to the flood and muddy land.

Factors motivating decision making of farmers on utilizing the service of cattle market in Changwat Roi Et, Khon Kaen, and Maha Sarakham were as follows; 1) the location and service management aspects of the cattle market i.e., (1) the location of the market was close to the main road and was not too far from the resident (2) the sufficient of port for cattle truck and (3) the

appropriate date and time for trading, 2) the personnel service administration aspects i.e., (1) the ability for controlling cattle trade and solving problems of market manager, and (2) the sufficient of personnel service of market, 3) trading process aspects i.e., (1) providing the effective market officers for servicing on marketing time. (3) the providing of vaccination service and (4) the servicing on lawful document of cattle trading, and 4) the supporting factor i.e., (1) the invitation of great numbers of cattle merchant especially potential merchant, and (2) the appropriate food service at the market in term of price, food quality and fast service.

The recommendations obtained from the study in order to develop the existing market or to establish the new market as follows: 1) the market should be localized near by the main road including the sufficient service providing of port, rest cattle barn, truck parking lot, sufficient numbers, enthusiastic and polite officer service, appropriate date and time for trading, and vaccination service, 2) the public relations should be thoroughly promoted especially for the potential merchant, 3) price set up for cattle trade should be reasonably considered based on satisfaction of farmers who had different experiences in beef cattle trade, and 4) the food service area and food traders should be appropriately providing in accordance with the number of cattle market users.

